

MINISTERSTWO GOSPODARKI

***BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE
ZAGRANICZNE W POLSCE
(WG STANU NA KONIEC 2007 ROKU)***

DEPARTAMENT ANALIZ I PROGNOZ

Warszawa, grudzień 2008 r.

Spis treści

SYNTEZA	3
1. Rola i znaczenie firm z udziałem kapitału zagranicznego	4
2. BIZ na świecie i w Polsce	6
2.1. BIZ na świecie.....	6
2.2. Wielkość napływu BIZ do Polski.....	11
2.3. Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce.....	14
3. BIZ wg krajów pochodzenia kapitału	15
4. Struktura sektorowa napływu BIZ	16
4.1. Wielkość BIZ w 2007 r.	16
4.2. Zobowiązania z tytułu BIZ na koniec 2007 r.....	18
5. Polska – kraj atrakcyjny do inwestowania?	22

SYNTEZA

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) spełniają ważną rolę w unowocześnieniu polskiej gospodarki. Zagraniczne firmy wprowadzają do polskich przedsiębiorstw nowe technologie, nowe formy zarządzania i organizacji produkcji przyczyniają się do unowocześnienia i poprawy ich funkcjonowania.

Według danych Narodowego Banku Polskiego wartość BIZ w 2007 roku wyniosła 16.582 mln € i była wyższa o 6,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. Tak znaczący wzrost napływu BIZ do Polski dowodzi, iż zagraniczne firmy pozytywnie oceniają sytuację polskiej gospodarki oraz jej perspektywy wzrostu, a także klimat do inwestowania.

W 2007 roku, podobnie jak i w latach poprzednich, wystąpiło zjawisko określane mianem: „kapitału w tranzycie”. Polega ono na tym, iż w danym roku sprawozdawczym odnotowuje się napływ zagranicznych środków powiększających kapitały własne przedsiębiorstw zagranicznych i w tym samym okresie sprawozdawczym są one inwestowane przez spółki krajowe w tworzonych oddziałach lub spółkach mających swoją siedzibę za granicą. W 2007 roku wartość środków z tego tytułu wyniosła 1.322 mln €, co stanowiło 8,0% napływu BIZ do Polski. W 2006 roku kwota ta wyniosła 3.030 mln € tj. 19,5%. Środki te nie miały więc bezpośredniego wpływu na polską gospodarkę. Po skorygowaniu wartości BIZ o „kapitał w tranzycie”, napływ kapitału do Polski wyniósł: w 2007 roku – 15.260 mln €, a w 2006 roku – 12.546 mln €.

Porównując wielkość napływu BIZ do Polski w poszczególnych latach, ważne jest uwzględnienie ich struktury. W latach poprzednich znaczący udział miały w nim przeprowadzane duże prywatyzacje. Natomiast zarówno w 2006, jak i w 2007 roku istotnym składnikiem bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce były reinwestowane zyski. Dowodzi to z jednej strony dobrej kondycji finansowej inwestorów zagranicznych, a z drugiej, iż zagraniczne firmy decydują się na dalsze inwestowanie i poszerzanie zakresu swojej działalności właśnie w Polsce. Tworzone są także, uruchamiane od podstaw, nowe firmy. A zatem Polska w ocenie zagranicznych inwestorów jest nadal krajem atrakcyjnym do inwestowania.

W 2007 roku, podobnie jak i w latach ubiegłych, najwięcej kapitału tj. 80,6% pochodziło z krajów UE, w tym najwięcej z Niemiec, Francji i Niderlandów. Najwięcej środków zagraniczne firmy ulokowały w przemyśle – 5.453 mln €, co oznaczało wzrost o 42,4% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Z ogólnej kwoty 119.541 mln €, jaką zainwestowano w Polsce do końca 2007 roku, najwięcej kapitału pochodziło z krajów Unii Europejskiej – 84,5%. Najwyższe zobowiązania występują w stosunku do inwestorów pochodzących z: Niderlandów - 22.111 mln €, Niemiec -19.083 mln €, Francji – 13.360 mln €.

Do końca 2007 roku najwięcej środków finansowych zagraniczne firmy zainwestowały w przemyśle – 43.808 mln €, co stanowiło 36,6% ogólnej kwoty BIZ w Polsce, w tym w przetwórstwie przemysłowym – 40.042 mln €. Największe środki w sferze produkcyjnej zagraniczne firmy ulokowały w produkcję sprzętu transportowego – 6.998 mln € oraz w produkcję artykułów spożywczych, napojów i tytoniu - 5.755 mln €.

W ostatnich latach bardzo szybko wzrastają inwestycje w szeroko rozumiane usługi. Polska staje się centrum usług.

1. Rola i znaczenie firm z udziałem kapitału zagranicznego

Z każdym kolejnym rokiem rośnie rola i znaczenie firm z udziałem kapitału zagranicznego w polskiej gospodarce. Trudno dzisiaj byłoby sobie wyobrazić funkcjonowanie polskiej gospodarki bez ich udziału. Polska poprzez rosnące inwestycje zagraniczne oraz wymianę handlową włączana jest coraz bardziej w zachodzące na świecie procesy globalizacyjne.

Przychody spółek z udziałem kapitału zagranicznego (dotyczy całej zbiorowości) w 2006 roku¹ wyniosły 770,7 mld zł, i były o 15,2% większe niż w roku poprzednim. Najwyższe przychody z całokształtu działalności uzyskały podmioty funkcjonujące w przetwórstwie przemysłowym – 364,9 mld zł, co stanowiło 47,3% przychodów wszystkich podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego oraz w handlu i naprawach – 241,6 mld zł.

Tabela 1. Podstawowe kategorie finansowe spółek z udziałem kapitału zagranicznego o liczbie pracujących 10 osób i więcej na tle podmiotów składających bilans w latach 2003-2006 r. (stan na koniec roku) w mln zł.

Wyszczególnienie	Liczba firm	Przychody ogółem	w tym z eksportu	Wynik finansowy (saldo)		Liczba jedn. wykazujących zysk		Liczba prac. w tys. osób	
				brutto	netto	brutto	netto		
Podmioty składające bilans w tym:	a/	43.432	1.389.083	168.079	41.207	27.108	32.164	31.567	4.358,0
	b/	42.761	1.579.816	210.316	89.432	72.503	34.428	34.000	4.403,4
	c/	44.426	1.655.670	220.295	79.902	63.615	35.292	34.677	4.533,0
	d/	45.246	1.863.298	265.074	99.060	81.068	37.351	36.859	4.747,6
spółki z udziałem kapit. zagr. w tym:	a/	6.368	539.577	111.324	17.152	10.077	3.764	3.674	997,7
	b/	6.559	656.778	149.999	45.819	37.151	4.714	4.655	1.086,2
	c/	6.977	642.063	157.263	33.092	26.199	4.658	4.593	1.159,2
	d/	7.363	740.525	187.521	41.370	33.958	5.034	4.962	1.285,1
- przemysł	a/	3.081	275.255	98.092	11.454	7.542	1.932	1.884	582,9
	b/	3.174	353.079	136.053	27.534	22.730	2.397	2.371	639,2
	c/	3.281	332.203	142.015	19.223	15.598	2.230	2.199	676,9
	d/	3.397	379.638	355.058	24.524	20.204	2.388	2.362	731,5
- handel i naprawy	a/	1.584	172.391	3.031	1.637	223	844	827	205,0
	b/	1.634	196.922	2.951	6.294	4.818	1.129	1.115	219,5
	c/	1.760	206.451	3.109	5.374	3.996	1.238	1.225	236,2
	d/	1.785	230.002	2.876	7.520	5.980	1.301	1.288	257,7

*Źródło: Działalność gospodarcza spółek z udziałem kapitału zagranicznego w 2006 roku, GUS 2008
a/ dane za 2003 r., b/ dane za 2004 r. c/ dane za 2005 r. d/ dane za 2006 r.*

Firmy z udziałem kapitału zagranicznego odgrywają istotną rolę w procesach przebudowy i modernizacji polskiej gospodarki. Na pozyskanie nowych aktywów trwałych firmy te przeznaczyły w 2006 roku kwotę 55,1 mld zł tj. o 20,0% wyższą w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwięcej środków inwestowały firmy prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego. Ich udział stanowił 38,8% wydatków na aktywa trwałe wszystkich podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. Na kolejnych miejscach uplasowały się podmioty zajmujące się obsługą nieruchomości i firm oraz handlem i naprawami, których udział stanowił odpowiednio 18,4% oraz 18,2% wydatków na aktywa trwałe wszystkich podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego.

¹ Dane dotyczące 2007 roku zostaną zaprezentowane przez GUS na początku 2009 roku

Spółki z udziałem zagranicznego kapitału odgrywają bardzo istotną rolę w obrotach polskiego handlu zagranicznego². W 2006 roku działalność eksportową prowadziło 8.002 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 44,4% całej zbiorowości podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. Wartość ich sprzedaży na eksport była **wyższa o 20,6%** w porównaniu z rokiem poprzednim i zamknęła się kwotą 214,5 mld zł. Największy udział (84,5%) w eksporcie mają firmy prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego. Ich udział wynosił 83,9% całego eksportu podmiotów z kapitałem zagranicznym. W strukturze eksportu dominującą rolę odrywał eksport wyrobów – 78,9%. Największy udział w eksporcie miały podmioty z województwa mazowieckiego – 24,7% oraz śląskiego 19,9%.

Firmy zagraniczne mają także znaczący udział w polskim imporcie. Z każdym jednak kolejnym rokiem udział importu tych firm w całości polskiego importu systematycznie spada. W 2006 roku prawie co druga firma z udziałem kapitału zagranicznego dokonywała zakupów z importu. Wartość importu wyniosła 218,1 mld zł i była **wyższa o 14,1%** w porównaniu z rokiem poprzednim. Najważniejszą pozycję w imporcie stanowią surowce, materiały i półfabrykaty na cele produkcyjne - 51,1% wartości importu. W porównaniu z 2000 rokiem import zagranicznych firm działających w Polsce zwiększył się **o 64,0%, a eksport – ponad trzykrotnie**. Takie ukształtowanie się relacji w zakresie eksportu i importu dowodzi, iż działalność gospodarcza spółek zagranicznych w Polsce nakierowana jest głównie na eksport.

Tabela 2. Wartość eksportu i importu oraz udział spółek zagranicznych w obrotach polskiego handlu zagranicznego (w mln zł)

Rok	Wartość polskiego HZ		Spółki z udziałem kap. zagr.		Udział spółek zagr. w obrotach polskiego HZ w:	
	eksport	import	eksport	import	ekspor.	imporcie
2000	137.908,7	213.071,8	68.989,9	132.974,9	50,0%	62,4%
2001	148.114,5	206.252,8	73.061,6	118.024,3	49,3%	57,2%
2002	167.338,1	224.815,8	87.889,9	137.162,9	52,5%	61,0%
2003	208.944,3	265.133,5	113.907,4	162.017,5	54,5%	61,1%
2004	272.102,4	325.596,3	169.001,5	201.988,5	62,1%	62,0%
2005	288.780,8	328.192,0	177.826,4	191.173,0	61,6%	58,2%
2006	343.779,0	394.030,0	214.516,0	218.114,8	62,4%	55,3%

Źródło: GUS

Wiele dużych zagranicznych firm działających w Polsce należy równocześnie do największych eksporterów. Są to przede wszystkim firmy z branży motoryzacyjnej, których produkcja kierowana jest głównie na eksport.

Inwestycje zagraniczne wpływają także pozytywnie na rynek pracy, szczególnie wtedy, kiedy dokonywane są w formie inwestycji od podstaw (*greenfield*). A takie właśnie inwestycje stanowią z każdym kolejnym rokiem coraz większy udział w ogólnej kwocie BIZ. Liczba pracujących w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego na koniec 2006 roku wynosiła 1.313,4 tys. osób, co oznaczało wzrost o 10,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Ponad 50,0% zatrudnionych pracowało w spółkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba pracujących zwiększyła się o 127,3 tys. osób³.

² Dotyczy całej zbiorowości

³ Działalność gospodarcza spółek z udziałem kapitału zagranicznego w 2006 roku, GUS, grudzień 2007 r. Dane dotyczą pełnej zbiorowości spółek.

Z tych to m.in. powodów stale wzrastający poziom inwestycji zagranicznych w Polsce należy uznać za element pozytywny i bardzo ważny dla naszej gospodarki.

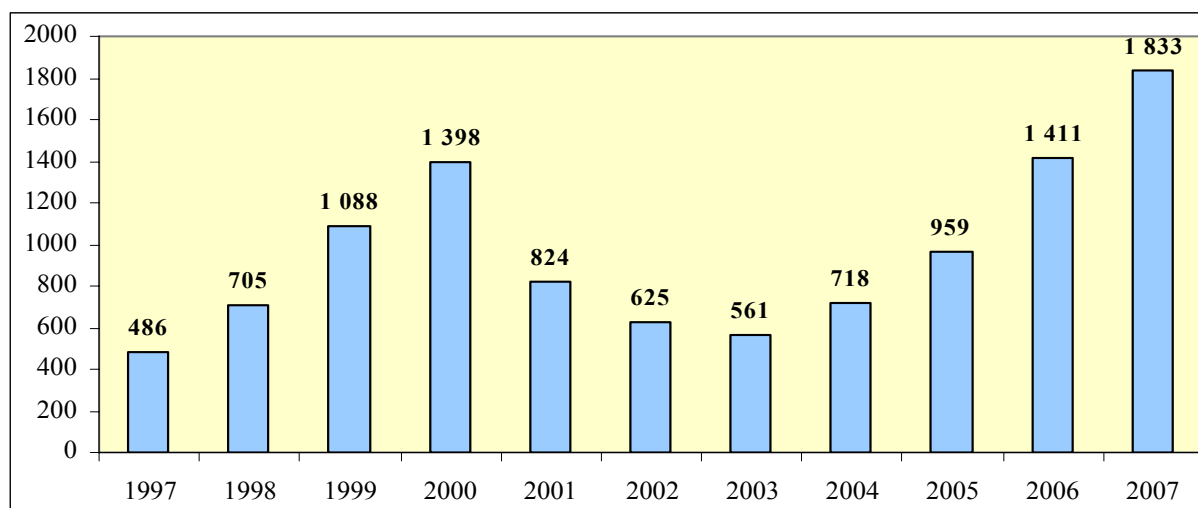
2. BIZ na świecie i w Polsce

2.1. BIZ na świecie

Począwszy od 2004 roku systematycznie rośnie wartość bezpośrednich inwestycji w świecie. Dobra koniunktura w światowej gospodarce, a wraz z nią wysokie zyski międzynarodowych korporacji sprzyjają inwestycjom zagranicznym. W 2007 roku napływ bezpośrednich inwestycji w skali światowej wyniósł 1.833 mld USD⁴. Był to rekordowy rok pod względem napływu BIZ w skali globalnej. Wynika to z wysokiej wartości transakcji zawieranych w krajach wysoko rozwiniętych oraz dużej ilości inwestycji bezpośrednich realizowanych na rynkach krajów rozwijających się.

Według danych raportu sporządzonego przez UNCTAD bezpośrednie inwestycje zagraniczne na świecie osiągnęły na koniec 2007 roku wartość 15,2 bilionów USD.

Wykres 1. Wartość napływu BIZ na świecie (mld USD)

Źródło: *World Investment Report, UNCTAD, 2008 r.*

Wzrost BIZ, jaki miał miejsce w 2007 roku, objął wszystkie regiony świata. Do krajów rozwiniętych napłynęło w formie BIZ 1.248 mld USD, co oznacza wzrost o 32,6% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost ten jest wynikiem fuzji i przejęć, jakie miały miejsce w 2007 roku pomiędzy tymi krajami.

Jest to pewna prawidłowość w ostatnich latach, charakterystyczna dla państw rozwiniętych – **ponad połowę inwestycji kraje te realizują między sobą**. Dla przykładu, w Stanach Zjednoczonych zagraniczne firmy ulokowały w 2007 roku kwotę 232,8 mld USD, a jednocześnie amerykańskie firmy zainwestowały za granicą łącznie 313,8 mld USD, w tym najwięcej w krajach wysoko rozwiniętych.

Bardzo ważnym kierunkiem inwestowania pozostają kraje rozwijające się. W 2007 roku napłynęło do nich w formie BIZ 499,7 mld USD, co oznacza wzrost o 21% w porównaniu z

⁴ World Investment Report, UNCTAD, IX.2008 r.

rokiem poprzednim. Spośród krajów rozwijających się największy napływ BIZ miał miejsce w Chinach i Hong Kongu, a także w Brazylii (34,6 mld USD) oraz Meksyku (24,7 mld USD).

Tabela 3. Napływ BIZ wg regionów i państw w mld USD

Kraje	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
									napływ	stan
1. Świat	341,0	1398,2	824,4	624,4	561,1	717,7	958,7	1411,0	1.833,3	15.210,1
2. UE	131,6	698,1	383,9	309,4	259,4	214,3	498,4	562,4	804,3	6.881,6
3. UE-15	116,3	674,3	362,4	284,1	240,6	174,2	449,1	498,2	739,5	6.324,9
4. USA	58,8	314,0	159,5	74,5	53,1	135,8	104,8	236,7	232,9	2.093,0
5. Chiny	37,5	40,7	46,9	52,7	53,5	60,6	72,4	72,7	83,5	327,1
6. Hong Kong	6,2	61,9	23,8	9,7	13,6	34,0	33,6	45,1	59,9	1.184,5
7. Indie	2,2	3,6	5,5	5,6	4,3	5,8	7,6	19,7	22,9	76,2
8. Japonia	0,04	8,3	6,2	9,2	6,3	7,8	2,8	- 6,5	22,5	132,9
9. Kraje rozwinięte	221,0	1.134,6	600,3	442,9	361,1	403,7	611,3	940,9	1.247,7	10.458,6
10. Udział 9:1%	64,8	81,1	72,8	70,9	64,4	56,2	63,8	66,7	68,1	69,2
11. Kr. rozwijające się	116,0	256,6	214,4	171,0	180,1	283,6	316,4	413,0	499,7	4.246,7
12. Azja	83,2	163,8	126,7	114,0	131,5	189,5	222,6	289,7	361,3	2.964,6
13. Udział 11:1%	34,0	18,4	26,0	27,4	32,1	39,5	33,0	29,3	27,3	28,1

Źródło: UNCTAD

Tabela 4. Kraje o największym napływie BIZ w 2007 roku

Lp	Kraj	Waluta	Napływ BIZ			Odływ BIZ		
			2005 r.	2006 r.	2007 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
1.	USA	mln USD	104.773	236.701	232.839	15.369	221.664	313.787
		mln € ^{1/}	88.527	179.818	158.281	12.985	168.393	213.308
2.	Wlka Brytania	mln USD	177.901	148.189	223.966	80.009	86.764	265.791
		mln € ^{1/}	150.316	112.577	152.249	67.601	65.913	180.681
3.	Francja	mln USD	84.951	78.154	157.970	114.978	121.370	224.650
		mln € ^{1/}	71.778	59.372	107.386	97.147	92.202	152.714
4.	Kanada	mln USD	26.967	62.765	108.655	29.619	39.117	53.818
		mln € ^{1/}	22.785	47.682	73.862	25.026	29.716	36.585
5.	Niderlandy	mln USD	47.694	7.982	99.436	135.804	47.095	31.162
		mln € ^{1/}	40.298	6.064	67.595	114.743	35.777	21.183
6.	Chiny	mln USD	72.406	72.715	83.521	12.261	21.160	22.469
		mln € ^{1/}	61.179	55.240	56.777	10.359	16.075	15.274
7.	Hong Kong, Chiny	mln USD	33.618	45.054	59.899	27.201	44.979	53.187
		mln € ^{1/}	28.405	34.227	40.719	22.983	34.169	36.156
8.	Hiszpania	mln USD	25.020	26.888	53.385	41.828	100.249	119.605
		mln € ^{1/}	21.140	20.426	36.290	35.341	76.157	81.306
9.	Rosja	mln USD	12.886	32.387	52.475	12.767	23.151	45.652
		mln € ^{1/}	10.888	24.604	35.672	10.787	17.587	31.034
10.	Niemcy	mln USD	41.969	55.171	50.925	68.877	94.705	167.431
		mln € ^{1/}	35.461	41.913	34.618	58.195	71.945	113.817

Źródło: World Investment Report, UNCTAD, X.2008r.

1/ przeliczenia na euro dokonano według kursów walut na koniec danego roku

W strukturze geograficznej BIZ w ostatnich latach zachodzą istotne zmiany. Pomimo dużego napływu BIZ do krajów wysoko uprzemysłowionych, począwszy od 2003 roku, systematycznie wzrastają inwestycje zagraniczne w krajach rozwijających się. W 2007 roku wartość BIZ była w tych krajach o 319,6 mld USD wyższa niż w 2003 roku.

Głównym kierunkiem inwestowania pozostają kraje Azji. Przypadało na nie 69,8% kwoty BIZ z ogólnej kwoty BIZ, jaka napłynęła do krajów rozwijających się w 2007 roku. Obok tradycyjnie największych odbiorców BIZ w tym regionie tj. Chin, Hong Kongu, Singapuru i Indii, do krajów, gdzie relatywnie najwięcej napływa BIZ należą m.in. Tajlandia – 9,6 mld USD, Malezja – 8,4 mld USD oraz Taiwan – 8,2 mld USD.

Tabela 5. Kraje generujące największe napływie BIZ w 2007 roku

Lp	Kraj	Waluta	Odpływ BIZ			Napływ BIZ		
			2005 r.	2006 r.	2007 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
1.	USA	mln USD	15.369	221.664	313.787	104.773	236.701	232.839
		mln € ^{1/}	12.985	168.393	213.308	88.527	179.818	158.281
2.	Wielka Brytania	mln USD	80.009	86.764	265.791	177.901	148.189	223.966
		mln € ^{1/}	67.601	65.913	180.681	150.316	112.577	152.249
3.	Francja	mln USD	114.978	121.370	224.650	84.951	78.154	157.970
		mln € ^{1/}	97.147	92.202	152.714	71.778	59.372	107.386
4.	Niemcy	mln USD	68.877	94.705	167.431	41.969	55.171	50.925
		mln € ^{1/}	58.195	71.945	113.817	35.461	41.913	34.618
5.	Hiszpania	mln USD	41.829	100.249	119.605	25.020	26.888	53.385
		mln € ^{1/}	35.341	76.157	81.306	21.140	20.426	36.290
6.	Włochy	mln USD	41.826	42.068	90.781	19.975	39.239	40.199
		mln € ^{1/}	35.340	31.958	61.712	16.877	29.809	27.327
7.	Japonia	mln USD	45.781	50.266	73.549	2.775	- 6.506	22.549
		mln € ^{1/}	36.681	38.186	49.997	2.345	4.942	15.328
8.	Kanada	mln USD	29.619	39.117	53.818	26.967	62.765	108.655
		mln € ^{1/}	25.026	29.716	36.585	22.785	47.682	73.862
9.	Hong Kong, Chiny	mln USD	27.201	44.979	53.187	33.618	45.054	59.899
		mln € ^{1/}	22.983	34.169	36.156	28.405	34.227	40.719
10.	Luksemburg	mln USD	9.042	3.647	51.649	5.828	28.645	-36.483
		mln € ^{1/}	7.640	2.791	35.110	4.924	21.761	25.045

Źródło: *World Investment Report, UNCTAD, X.2007r.*

1/ 1/ przeliczenia na euro dokonano według kursów walut na koniec danego roku

Zagraniczne inwestycje bezpośrednie (BIZ) są bardzo ważnym kanałem transferu kapitału i technologii z krajów wysoko rozwiniętych do krajów mniej rozwiniętych, w tym także do krajów będących w okresie transformacji. Zjawisko to stwarza nowe możliwości rozwoju gospodarczego dla tych państw.

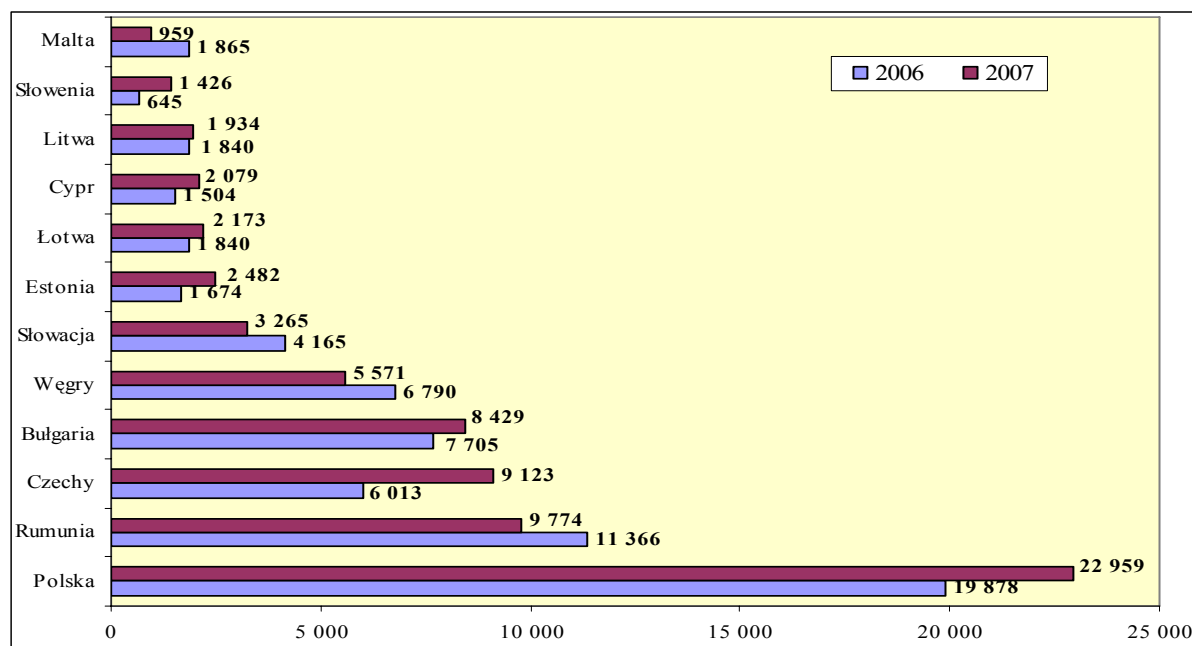
Kraje wysoko rozwinięte są jednocześnie największymi odbiorcami BIZ jak i największymi zagranicznymi inwestorami.

Największym zagranicznym inwestorem w 2007 roku były Stany Zjednoczone. Na kolejnych miejscach znalazły się rozwinięte kraje Europy. Coraz częściej jednak również znaczne kwoty za granicą inwestują przedsiębiorstwa z krajów, które w przeszłości były wyłącznie biorcami inwestycji. Dotyczy to m.in. Chin, które zainwestowały za granicą 22,5 mld USD oraz Hong Kongu, który zainwestował 53,2 mld USD. Do bardzo ważnych eksporterów kapitału awansowała także Rosja, która w 2007 roku zainwestowała za granicą 45,7 mld USD. Oznacza to wzrost o 22,5 mld USD w porównaniu z rokiem poprzednim.

Głównymi inwestorami są największe koncerny transnarodowe, które systematycznie zwiększają swoje zagraniczne inwestycje. W 2006 roku, według danych UNCTAD, aktywa zagraniczne General Electric - największej światowej firmy wynosiły 442,3 mld USD, podczas gdy w 2002 roku – 229,0 mld USD, a odpowiednie wielkości dla Toyoty wyniosły: 164,6 i 79,4 mld USD.

Największe zagraniczne korporacje pod względem wielkości zagranicznych aktywów w latach 2002 i 2006 zaprezentowano w załączniku 2 i 3.

Wykres 2. Napływ BIZ do nowych członków UE w mln USD

Źródło: World Investment Report, UNCTAD, Uwaga: w przypadku Polski - dane NBP

Zagraniczne firmy wykazują także coraz większe zainteresowanie inwestowaniem w krajach, będących nowymi członkami Unii Europejskiej. W 2007 roku wartość BIZ w tych państwach wyniosła 70,2 mld USD. Dotyczy to m.in. „najmłodszych stażem” nowych członków Unii Europejskiej tj. Bułgarii i Rumunii. Prowadzone w tych krajach procesy prywatyzacyjne sprzyjają napływowi BIZ.

Znaczny wzrost napływu BIZ ma miejsce, szczególnie w ostatnich latach, w Rosji. Zagraniczne firmy inwestują tutaj głównie w przemysłach wydobywczych, w tym w poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej i gazu. Z tego także powodu rosną szybko inwestycje w Kazachstanie. W 2007 roku wartość BIZ w tym kraju wyniosła 10,3 mld USD, podczas gdy w latach poprzednich odpowiednio: 6,2 i 2,0 mld USD. Również coraz większe uznanie u zagranicznych inwestorów zyskuje Ukraina. W 2007 roku wartość BIZ w tym kraju wyniosła 9,9 mld USD, co oznacza wzrost o 76,5% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Polska na tle takich państw jak Czechy, Węgry czy Słowacja, z którymi niejako konkuruje o pozyskanie zagranicznych inwestorów, pozostaje liderem. W 2007 roku właśnie do Polski napłynęła największa wartość zagranicznych inwestycji. Również zakumulowana wartość BIZ ulokowanych w Polsce jest największa - 141,1 mld USD.

Także w porównaniu z innymi krajami Europy Polska odnotowuje dobre rezultaty. W 2007 roku Polska uplasowała się na drugim miejscu wśród krajów europejskich pod względem utworzonych w wyniku napływu BIZ miejsc pracy. Niemniej jednak jest to rezultat zdecydowanie gorszy w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy to w następstwie inwestycji

zagranicznych powstało w Polsce 31,2 tys. nowych miejsc pracy. Spadek ilości tworzonych miejsc pracy dotyczył przemysłu, w tym głównie sektora elektroniki. W 2007 roku w tym sektorze powstało tylko 3.978 nowych miejsc pracy, podczas gdy w 2006 roku - 12.460.

Tabela 6. Liczba nowych miejsc pracy oraz nowych projektów w 2007 roku

nowe miejsca pracy				liczba nowych projektów			
Miejsce w 2007r	Kraje	Ilość miejsc	Udział w rynku w %	Miejsce w 2007r	Kraje	Ilość miejsc	Udział w rynku w %
1	W. Brytania	24.186	13,7	1	W. Brytania	713	19,2
2	Polska	18.399	10,4	2	Francja	541	14,6
3	Czechy	15.102	8,6	3	Niemcy	305	8,2
4	Rosja	14.934	8,5	4	Hiszpania	256	6,9
5	Francja	14.488	8,2	5	Belgia	175	4,7
6	Rumunia	12.464	7,1	6	Rumunia	150	4,0
7	Węgry	11.104	6,3	7	Polska	146	3,9
8	Słowacja	8.479	4,8	8	Rosja	139	3,7
9	Hiszpania	7.335	4,2	9	Węgry	135	3,6
10	Niemcy	5.972	3,4	10	Szwajcaria	124	3,3
11	Serbia	5.484	3,1	11	Niderlandy	123	3,3
12	Belgia	4.379	2,5	12	Czechy	83	2,2

Źródło: Badanie atrakcyjności inwestycyjnej Europy, Raport Ernst & Young, 2008 r.

Tabela 7. Napływ BIZ do krajów Europy w latach 2003-2007.

Lp	Kraj	Waluta	Napływ BIZ w latach					Stan na koniec 2007 r.
			2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	
1.	Czechy	mln USD	2.101	4.973	11.658	6.013	9.123	101.074
		mln € ^{1/}	1.666	3.646	9.850	45.680	6.202	68.709
2.	Bułgaria	mln USD	2.097	3.452	3.923	7.507	8.429	36.508
		mln € ^{1/}	2.097	3.452	3.315	5.703	5.730	24.818
3.	Estonia	mln USD	919	971	2.879	1.674	2.482	16.594
		mln € ^{1/}	729	712	2.432	1.572	1.687	11.280
4.	Litwa	mln USD	179	773	1.032	1.840	1.932	14.679
		mln € ^{1/}	142	567	872	1.398	1.313	9.978
5.	Łotwa	mln USD	304	637	713	1.664	2.173	10.493
		mln € ^{1/}	241	467	602	1.264	1.477	7.133
6.	Rosja	mln USD	7.958	15.444	12.886	32.387	52.475	324.065
		mln € ^{1/}	6.311	11.322	10.88	24.604	35.672	220.294
7.	Rumunia	mln USD	2.196	6.436	6.483	11.366	9.774	60.921
		mln € ^{1/}	1.742	4.718	5.478	8.635	6.642	41.413
8.	Słowacja	mln USD	2.160	3.031	2.107	4.165	3.265	40.702
		mln € ^{1/}	1.713	2.222	1.780	3.164	2.219	27.669
9.	Ukraina	mln USD	1.424	1.715	7.808	5.604	9.891	38.059
		mln € ^{1/}	1.129	1.257	6.597	4.257	6.724	25.872
10.	Węgry	mln USD	2.137	4.506	7.709	6.790	5.511	97.397
		mln € ^{1/}	1.695	3.303	6.513	5.158	3.746	66.209
11.	Polska ^{2/}	mln USD	4.589	12.716	10.309	19.876	22.959	142.110
		mln € ^{1/}	4 607	10 305	8 260	15 576	16 582	119.541

Źródło: World Investment Report, UNCTAD, IX.2008 r.

1/ przeliczenia na euro dokonano według kursów walut na koniec danego roku

2/ Dane NBP

Autorzy Światowego Raportu Inwestycyjnego przewidują, iż w 2008 roku wartość realizowanych inwestycji będzie nieco niższa niż w 2007 roku. Związane jest to z obecnym kryzysem finansowym. Wg szacunków w I połowie 2008 roku inwestycje zagraniczne transnarodowych koncernów zmniejszyły się o 28,0%. Eksperci UNCTAD szacują, iż w 2008 roku ostateczna wartość BIZ na świecie wyniesie 1.600 mld USD, a zatem obniży się o 10,0%. Spadek wartości BIZ dotyczyć będzie głównie krajów wysoko rozwiniętych. Nadal na relatywnie wysokim poziomie powinien utrzymać się napływ BIZ do krajów rozwijających się oraz w przemyślach wydobywczych.

2.2. Wielkość napływu BIZ do Polski

Rok 2007 był rekordowym pod względem wielkości napływu BIZ do Polski. Według danych Narodowego Banku Polskiego wartość BIZ wyniosła 16.582 mln € i była wyższa o 6,4% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tak znaczący wzrost napływu BIZ do Polski dowodzi, iż zagraniczne firmy pozytywnie oceniają sytuację gospodarczą oraz jej perspektywy wzrostu, a także klimat do inwestowania.

W 2007 roku, podobnie jak i w latach poprzednich, wystąpiło zjawisko określane mianem: „kapitału w tranzycie”. Polega ono na tym, iż w danym roku sprawozdawczym odnotowuje się napływ zagranicznych środków powiększających kapitały własne przedsiębiorstw zagranicznych i w tym samym okresie sprawozdawczym są one inwestowane przez spółki krajowe w tworzonych oddziałach lub spółkach mających swoją siedzibę za granicą. W 2007 roku wartość środków z tego tytułu wyniosła 1.322 mln €, co stanowiło 8,0% napływu BIZ do Polski. W 2006 roku kwota ta wyniosła 3.030 mln € tj. 19,5%. Środki te nie miały więc bezpośredniego wpływu na polską gospodarkę.

Po skorygowaniu wartości BIZ o „kapitał w tranzycie”, napływ kapitału do Polski wyniósł: w 2007 roku – 15.260 mln €, a w 2006 roku – 12.546 mln €.

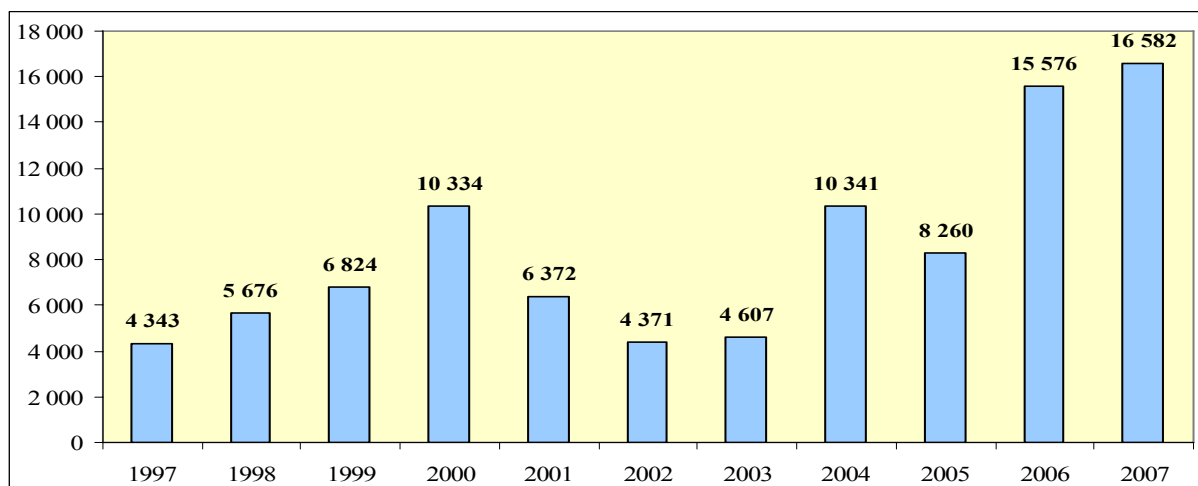
Porównując wielkość napływu BIZ do Polski w poszczególnych latach, ważne jest uwzględnienie ich struktury. W latach poprzednich znaczący udział miały w nim przeprowadzane duże prywatyzacje. W 2000 roku napływ kapitału w formie zakupów udziałów, akcji oraz aportów rzeczowych stanowił 91,0% (9.409 mln €) ogólnej kwoty BIZ. W 2000 roku tylko z tytułu prywatyzacji Telekomunikacji Polskiej S.A. wpłynęło 3,0 mld USD. Natomiast zarówno w 2006, jak i w 2007 roku istotnym składnikiem bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce były reinwestowane zyski⁵. Dowodzi to z jednej strony dobrej kondycji finansowej inwestorów zagranicznych, a z drugiej, iż zagraniczne firmy decydują się na dalsze inwestowanie i poszerzanie zakresu swojej działalności właśnie w Polsce. Tworzone są także uruchamiane od podstaw nowe firmy. A zatem Polska w ocenie zagranicznych inwestorów jest nadal krajem atrakcyjnym do inwestowania.

W 2007 roku najważniejszą pozycją w napływie BIZ były reinwestowane zyski. Ich wartość była wyższa o 2.104 mln €, tj. o 46,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Dobra koniunktura gospodarcza w Polsce, a co za tym idzie - wzrost zysków z prowadzonej

⁵ Reinwestowane zyski wlicza się wyłącznie w przypadku inwestycji bezpośrednich. Nie dotyczą one inwestycji portfelowych ani pozostałych inwestycji. Zgodnie z zasadami sporządzania bilansu płatniczego reinwestowane zyski są traktowane tak jakby zostały wypłacone inwestorowi zagranicznemu i dopiero potem ponownie przez niego zainwestowane. Wynika to z tego, że inwestor bezpośredni poprzez fakt posiadania znacznej części przedsiębiorstwa bezpośredniego inwestowania (co najmniej 10%) ma wpływ na decyzję o pozostawieniu w przedsiębiorstwie należącego do niego zysku.

działalności gospodarczej sprzyjał nowym inwestycjom i zwiększaniu zdolności produkcyjnej zagranicznych firm.

Wykres 3. Napływ BIZ do Polski w latach 1997-2007 w mln €

Źródło: NBP

Dochody zagranicznych firm z tytułu zaangażowanego w Polsce kapitału w postaci inwestycji bezpośrednich w 2007 roku wyniosły 13.510 mln € i były o 3.056 mln € większe niż w roku poprzednim. Z tej kwoty firmy zagraniczne przeznaczyły na dalsze inwestycje w Polsce 6.614 mln €. Natomiast pozostałe środki w wysokości 6.896 mln € zostały wytransferowane do macierzystych krajów.

Najwyższe dochody uzyskali zagraniczni inwestorzy prowadzący działalność w obszarze:

- przetwórstwa przemysłowego - 5.448 mln €,
- pośrednictwa finansowego - 2.476 mln €,
- handlu i napraw - 2.272 mln €.

Z ogólnej kwoty stanowiącej dochody zagranicznych inwestorów w Polsce 11.194 mln € tj. 82,9% przypadało na nierezydentów pochodzących z 25 krajów Unii Europejskiej, a pozostała kwota 2.316 mln € z pozostałych krajów.

Tabela 8. Dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich w latach 2005-2007

Rok	Dochody od kapitału w mln €			Dochody od wierzytelności (odsetki)	Ogółem w mln €
	Dywidendy	Reinwestowane zyski	Razem		
2005	4.169	2.715	6.884	589	7.473
2006	5.152	4.510	9.662	792	10.454
2007	5.848	6.614	12.462	1.048	13.510

Źródło: NBP

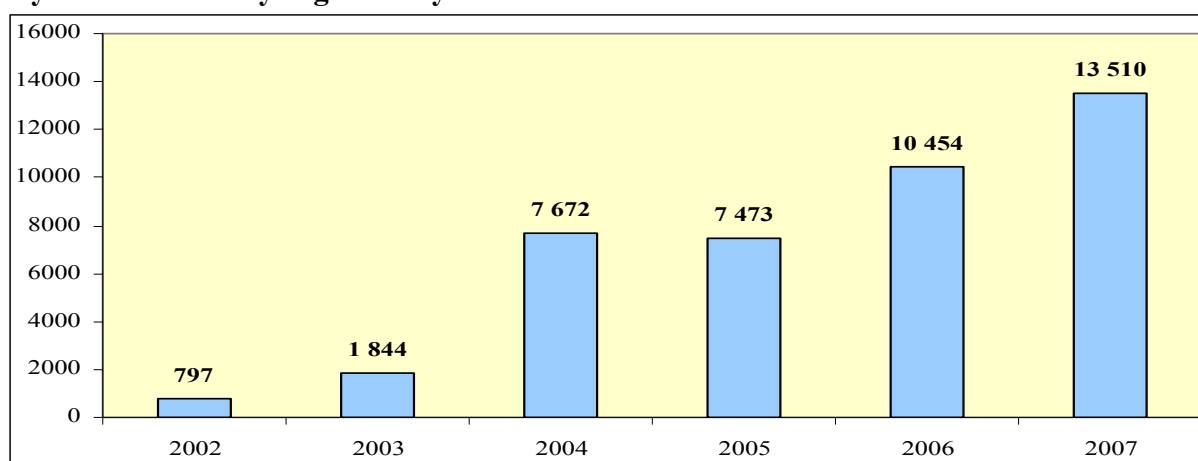
Obok reinwestowanych zysków na ogólną kwotę napływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich (16.582 mln €) złożyły się także środki powiększające kapitał udziałowy lub akcyjny spółek w wysokości 5.482 mln € oraz saldo obrotów kredytowych w kwocie 4.486 mln €.

Tabela 9. Struktura napływu BIZ do Polski w latach 2005-2007 w mln €

Rok	Kapitały własne	Reinwestowane zyski	Kredyty inwestorów	Ogółem napływ kapitału
2005 w tym:	3.587	2.715	1.58	8.260
- nieruchomości,	337	0	0	337
- kapitał w tranzycie	1.218	0	0	1.218
2006 w tym:	5.748	4.510	5.318	15.576
- nieruchomości,	907	0	0	907
- kapitał w tranzycie	2.847	183	0	3.030
2007 w tym:	5.482	6.614	4.486	16.582
- nieruchomości,	902	0	0	902
- kapitał w tranzycie	1.322	0	0	1.322

Źródło: NBP

W 2007 roku wszystkie firmy w Polsce odnotowały bardzo dobre wyniki finansowe. Zysk netto przedsiębiorstw wyniósł 88,2 mld zł i był wyższy o 26,1% w porównaniu z rokiem poprzednim⁶. Największy wzrost wyniku finansowego odnotowano w budownictwie (o 82,2%), w przetwórstwie przemysłowym (o 29,4%), oraz w handlu i naprawach (o 28,0%).

Wykres 4. Dochody zagranicznych inwestorów w latach 2002-2007 w mln €

Źródło: NBP

W ostatnich latach następują korzystne zmiany w strukturze inwestycji. Systematycznie rośnie liczba inwestycji typu greenfield. Są one szczególnie ważne dla gospodarki, bowiem przyczyniają się do napływu nowoczesnych technologii i unowocześnienia polskiego przemysłu oraz tworzą nowe miejsca pracy zarówno w nowo uruchamianych firmach, jak i w ich otoczeniu.

W 2008 roku należy oczekiwać napływu BIZ na poziomie trochę niższym niż w roku poprzednim. Według wstępnych danych NBP w okresie dziewięciu miesięcy br. napłynęło do Polski w formie BIZ 9,9 mld €. Na kolejny 2009 rok prognozy co do wielkości napływu zagranicznych inwestycji są mniej optymistyczne, co związane jest z postępującym na świecie kryzysem finansowym. Spadek ten będzie wynikał głównie z mniejszych reinwestowanych zysków i dotyczyć będzie przede wszystkim takich sektorów polskiej

⁶ Dane dotyczą podmiotów niefinansowych działających w Polsce. Zbiorowość powyżej 9 zatrudnionych.

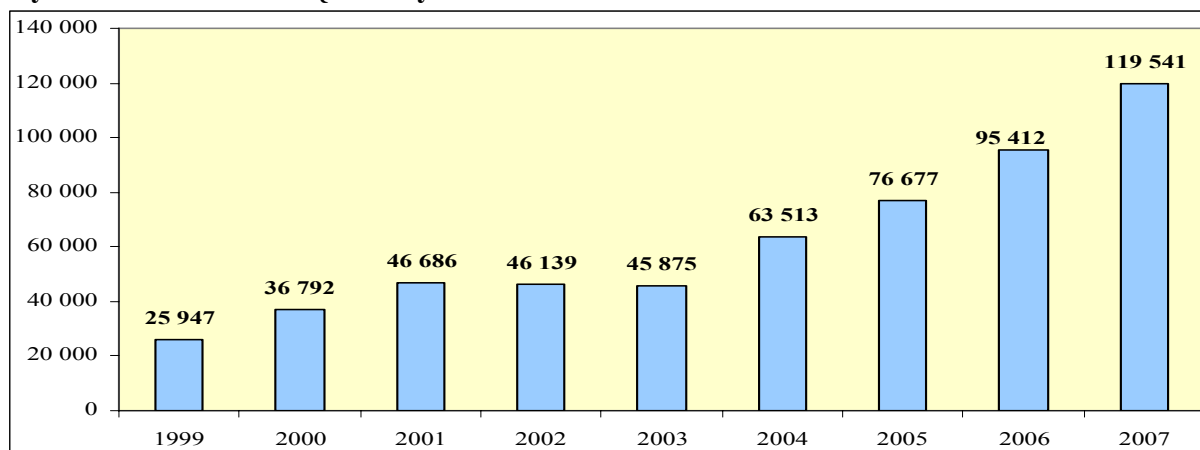
gospodarki, których produkcja nakierowana jest na eksport tj. np. motoryzacji i elektroniki. Natomiast wzrostu należy oczekiwać w tych branżach, w których zagraniczne firmy poszukują możliwości obniżenia swoich kosztów funkcjonowania, a więc w sferze szeroko rozumianych usług.

2.3. Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce

Wartość zagranicznych inwestycji w Polsce na koniec 2007 roku wyniosła 119.541 mln €, w tym:

- 94.317 mln € to wartość kapitałów własnych i reinwestowanych zysków krajowych przedsiębiorstw bezpośredniego inwestowania przypadająca na zagranicznych inwestorów bezpośrednich,
- 25.224 mln € - kwota zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych od zagranicznych udziałowców pomniejszona o wartość należności spółek z tytułu kredytów udzielonych wspólnikom zagranicznym.

Wykres 5. Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce na koniec 2007 roku w mln €⁷

Źródło: NBP

Tabela 10. Zobowiązania Polski z tytułu BIZ w latach 2005-2007 w mln €

Rok	Kapitały własne i reinwestowane zyski	Pozostałe inwestycje	Ogółem zobowiązania
2005 w tym:	61.691	14.985	76.677
- nieruchomości,	1.982	0	1.982
- kapitał w tranzycie	1.554	0	1.554
2006 w tym:	74.785	20.627	95.412
- nieruchomości,	5.515	0	5.515
- kapitał w tranzycie	4.482	0	4.482
2007 w tym:	94.317	25.224	119.541
- nieruchomości,	8.927	0	8.927
- kapitał w tranzycie	5.253	0	5.253

Źródło: NBP

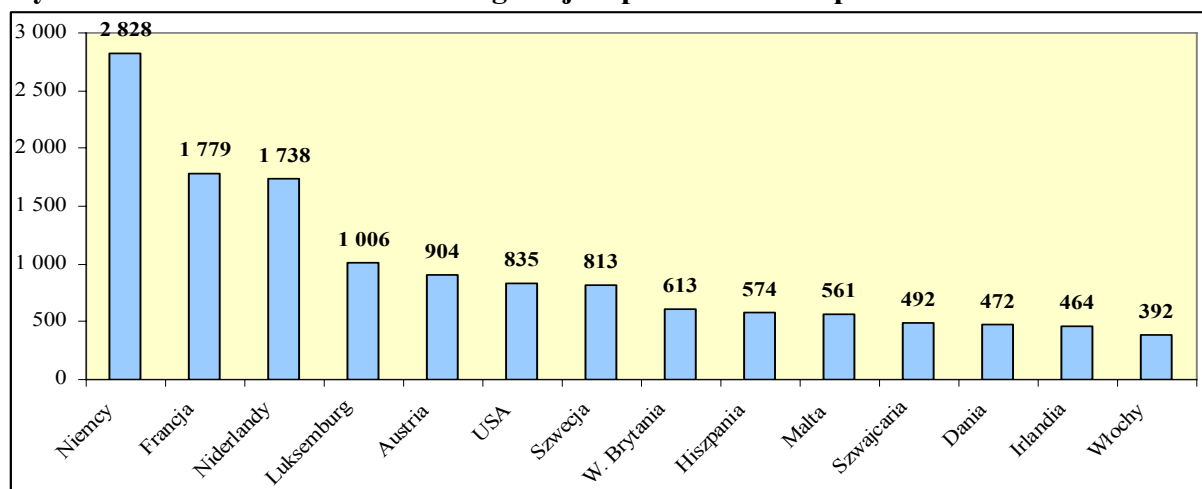
⁷ Wartość zobowiązań z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich na koniec 2003 roku była niższa, co wynikało ze zmian kursu złotego do euro. Natomiast wartość zobowiązań z omawianego tytułu na koniec 2003 roku wyrażona w walucie krajowej lub dolarach USA wzrosła w porównaniu do poprzedniego roku. Kurs PLN/EUR wyniósł 4, 020 na koniec 2002 roku, a w dniu 31.12. 2003 roku 4, 717 PLN/EUR

3. BIZ wg krajów pochodzenia kapitału

3.1. Napływ w 2007 roku

Od wielu już lat najczęściej inwestują w Polsce firmy z krajów europejskich. Tak było także w 2007 roku. Z ogólnej kwoty 16.582 mln €, jaka napłynęła do Polski w formie BIZ najczęściej tj. 13.359 mln € pochodziło z krajów Unii Europejskiej, co stanowi 80,6% całkowitej kwoty BIZ. Najwięcej środków pochodziło z Niemiec, Francji i Niderlandów. W przypadku niektórych krajów odnotowano zjawisko deziwestycji spowodowane bądź sprzedażą akcji lub udziałów, bądź też spłatami kredytów i pożyczek, a także ujemnymi reinwestowanymi zyskami. Dotyczyło to m.in. Rosji, Rumunii, Singapuru.

Wykres 6. Wartość BIZ w 2007 r. wg krajów pochodzenia kapitału w mln €

Źródło: NBP

3.2. Zobowiązania na koniec 2007 roku

Z ogólnej i skumulowanej kwoty 94.472 mln €, jaką zainwestowano do końca 2007 roku w Polsce, najczęściej kapitału pochodziło z krajów Unii Europejskiej – 84,5%. Najwyższe zobowiązania występują w stosunku do inwestorów pochodzących z:

Niderlandów	-	22.111 mln €,
Niemiec	-	19.083 mln €,
Francji	-	13.360 mln €,
Luksemburga	-	9.784 mln €,
USA	-	7.918 mln €.

Tabela 11. Struktura geograficzna napływu BIZ do Polski wg kraju pochodzenia kapitału oraz stan zobowiązań na koniec 2007 roku w mln €

Lp.	Kraje	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	Zobowiązania na koniec 2007 r.
1	2	3	4	5	6	7
1	Europa w tym:	9.262,2	7.234,0	14.029,7	14.047,2	105.174,5
1.1	UE-15	9.052,1	6.783,2	13.362,3	12.303,9	97.434,0
1.2	Austria	640,2	574,5	- 414,1	904,5	4.323,5
1.3	Belgia	473,3	71,5	209,6	321,6	3.670,9

Lp.	Kraje	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	Zobowiązania na koniec 2007 r.
1	2	3	4	5	6	7
1.4	Dania	195,2	491,3	187,1	471,7	3.035,0
1.5	Finlandia	9,3	445,6	18,4	291,4	1.261,7
1.6	Francja	2.731,8	- 18,9	840,3	1.778,7	13.359,7
1.7	Grecja	2,3	7,4	15,4	- 0,3	48,3
1.8	Hiszpania	407,2	189,4	1.137,3	574,0	3.507,8
1.9	Irlandia	139,3	120,9	332,2	463,7	2.208,9
1.10	Luksemburg	196,6	1.680,0	3.638,9	1.006,2	9.784,0
1.11	Niderlandy	1.952,2	413,9	1.345,4	1.738,2	22.111,4
1.12	Niemcy	1.056,6	1.675,3	2.802,6	2.828,2	19.083,4
1.13	Portugalia	49,5	82,2	376,1	107,8	604,3
1.14	Szwecja	496,7	456,0	274,7	813,2	4.681,6
1.15	Wielka Brytania	264,2	422,3	1.168,6	613,1	4.606,5
1.16	Włochy	437,7	171,8	1.429,8	391,9	5.147,0
1.17	Cypr	430,8	74,2	30,5	268,4	1.659,8
1.18	Słowenia	43,1	- 8,6	10,1	10,1	125,7
1.19	Szwajcaria	304,5	243,8	563,1	492,5	2.846,2
1.20	Norwegia	88,7	- 44,8	- 77,5	154,4	476,0
1.21	Ukraina	6,9	193,7	- 90,7	293,7	410,6
1.22	Rosja	- 557,0	28,5	- 31,5	- 251,1	276,7
1.22	Węgry	131,8	- 154,1	127,9	29,2	206,1
1.23	Czechy	- 19,2	12,7	22,3	146,9	387,0
2.	Kraje AP w tym:	118,4	650,5	455,7	1.221,0	8.510,4
2.1	USA	114,3	643,5	394,8	834,6	7.918,1
3.	Azji w tym:	358,4	310,4	784,5	358,9	2.645,4
3.1	Chiny	2,1	36,6	20,0	62,0	133,9
3.2	Hongkong	6,8	16,7	0,1	22,4	41,4
3.3	Singapur	7,4	2,1	92,0	- 43,1	128,4
3.4	Japonia	150,0	239,3	253,7	191,6	1.024,1
3.5	Korea Płd.	167,7	- 38,7	415,9	25,6	1.052,9
Ogółem:		10.304,8	8.259,9	15.575,9	16.582,1	119.541,3

*Zródło: Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce, NBP.
I/ dane dotyczą łącznie Belgii i Luksemburga*

4. Struktura sektorowa napływu BIZ

4.1. Wielkość BIZ w 2007 r.

Najwięcej środków zagraniczne firmy ulokowały w przemyśle. W 2007 roku inwestycje zagraniczne w tym sektorze wyniosły 5.452,6 mln € i były o 42,4% większe w porównaniu z

rokiem poprzednim. W przetwórstwie przemysłowym najwięcej środków finansowych zainwestowano w produkcję:

- metali i wyrobów z metali - 1.232 mln €,
- pojazdów mechanicznych - 662 mln €,
- drewna, papieru, dział. poligraficzną - 580 mln €
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych - 445 mln €,

Łącznie w te cztery działy przetwórstwa przemysłowego zainwestowano w 2007 roku kwotę 2.919 mln €, co stanowiło 59,0% wartości BIZ w przetwórstwie przemysłowym.

Tabela 12 Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wg sekcji i działów PKD w latach 2004-2005 oraz wartość zobowiązań z tytułu BIZ na koniec 2005 roku w podziale na rodzaje działalności (w mln €)

Sekcje i działy PKD	Kapitał zainwestowany w			Wartość BIZ na koniec 2007 r.	Struktura w %
	2005 r	2006 r.	2007 r.		
Przemysł w tym:	2.508,9	3.828,7	5.452,6	43.807,9	36,6
Zaopatrywanie w energię elektr, gaz i wodę	193,6	77,6	454,7	3.561,4	3,0
Górnictwo i kopalnictwo	4,7	12,4	51,0	222,2	0,1
Przetwórstwo przem. w tym produkcja:	2.310,6	3.738,7	4.946,9	40.042,3	33,5
- pojazdów mechanicz., przyczep i naczep	325,1	466,6	662,2	6.388,9	5,3
- pozostałego sprzętu transportowego	37,7	191,1	139,0	609,1	0,5
- art. spożyw. napojów, tytoniu	405,2	394,3	304,2	5.755,4	4,8
- maszyn biurowych i komputerów	- 1,0	18,2	179,2	238,6	0,2
- urządzeń elektr. radiowych i tv optycznych	26,0	226,9	272,8	1.121,0	0,9
- drewna, papieru, dział. publik. i poligraf.	65,4	366,4	580,2	4.267,5	3,6
- wyrobów chemicznych	- 19,2	534,3	327,0	3.641,3	3,0
- wyr. z gumy i tworzyw sztucznych	307,0	535,5	445,4	2.919,6	2,4
- koksu i produktów ropy naftowej	20,1	26,9	0,8	96,5	0,0
- metali i wyrobów z metali	392,4	740,2	1.232,5	5.740,9	4,8
- tkanin i wyrobów włókien. i odzieży	- 2,1	3,6	14,3	366,7	0,3
- maszyn, gdzie indziej nie sklasyfikowana	336,6	168,0	290,9	2.040,7	1,7
Budownictwo	93,5	415,6	384,0	2.432,1	2,0
Usługi ogółem	5.282,6	10.377,4	9.597,7	70.112,3	58,6
Pośrednictwo finansowe w tym:	2.408,4	1.652,3	2.495,0	22.858,8	19,1
- działalność ubezpieczeniowa	317,1	573,8	398,8	4.010,6	3,4
Handel i naprawy	2.045,9	2.540,4	2.158,0	19.515,7	16,3
Transport gosp. magazyn. i łączność w tym:	- 333,5	916,3	611,9	8.699,8	7,3
-Telekomunikacja	- 549,5	732,2	485,9	6.781,5	5,7
Obsługa nieruchom., informatyka, w tym:	1.323,3	5.157,4	4.089,1	17.783,0	14,9
- obsługa nieruchomości	433,6	1.776,2	1.603,3	7.775,5	6,5
- usługi księgowe, zarządzanie, doradztwo	619,4	3.182,1	2.187,0	7.915,9	6,6
Hotele i restauracje	9,5	36,8	108,2	641,7	0,5
Prywatne zakupy i sprzedaż nieruchomości	336,2	909,3	901,0	2.492,7	2,1
Rolnictwo i rybołówstwo	38,7	45,0	85,5	504,7	0,4
Łącznie	8.259,9	15.575,9	16.582,1	119.541,3	100,0

Źródło: Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce, NBP, 2008 r.

Kolejnymi ważnymi obszarami inwestowania, oprócz przetwórstwa przemysłowego były: obsługa nieruchomości, pośrednictwo finansowe oraz handel i naprawy. Zarówno w 2007 roku jak i w roku poprzednim napływała do Polski znacząca kwota w szeroko rozumianego sektora usług. Szczególnie duży wzrost BIZ odnotowano w obszarze usług księgowych, zarządzania i doradztwa. Wartość BIZ w tym obszarze wyniosła 2.187 mln € i była trzy i pół razy większa w porównaniu z 2005 rokiem. Skala tych inwestycji dowodzi, iż Polska staje się liczącym się centrum usług.

4.2. Zobowiązania z tytułu BIZ na koniec 2007 r.

Do końca 2007 roku najwięcej środków finansowych zagraniczne firmy zainwestowały w **przemysłe** – 43.808 mln €, co stanowiło 33,6% ogólnej kwoty BIZ w Polsce, w tym najwięcej w przetwórstwie przemysłowym – 40.042 mln €. W sferze produkcyjnej największe środki tj. 6.389 mln € ulokowano w produkcji sprzętu transportowego, która zdominowana jest przez kapitał zagraniczny. W branży motoryzacyjnej inwestorami są znane międzynarodowe koncerny samochodowe takie jak: Fiat, General Motors, Isuzu, Volkswagen, Toyota, Volvo, Man i inne.

Tabela 13 Najważniejsze pozycje w polskim eksporcie w mln €

Wyszczególnienie	Kod CN	2006 r.		2007 r			9 m-cy 2008		
		Eksport	saldo	Eksport	saldo	dynam. 5 : 3	eksport	saldo	dynam. eksportu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pojazdy samochodowe	8703	5.631,1	2.404,9	5.695,9	1.469,4	101,2	5.197,5	1.064,8	129,6
Części i akcesoria	8708	3.787,7	667,2	4.962,9	1.614,3	131,0	4.389,3	1.210,1	119,1
Aparatura odbiorcza dla TV i radia	8528	2.723,4	2.315,6	3.343,7	2.609,4	122,8	2.731,5	2.130,2	130,6
Silniki spalinowe	8408	2.854,6	2.593,0	3.076,5	2.845,2	107,8	2.173,7	1.872,9	93,1
Meble	9401	2.787,5	2.359,0	3.010,5	2.506,4	108,0	2.243,6	1.812,0	101,0

Źródło: GUS

Firmy z branży motoryzacyjnej należą do ścisłej czołówki największych światowych firm. Toyota w 2006 roku uplasowała się na trzecim miejscu pod względem wielkości zagranicznych aktywów. Ich łączna wartość wyniosła 273,9 mld USD, w tym zagranicznych – 164,6 mld USD. Firma zatrudniała 299,4 tys. pracowników, w tym poza Japonią – 114,0 tys. osób. W 2007 roku firma ta sprzedała łącznie 9.366 tys. samochodów i znalazła się na drugim miejscu po General Motors, który sprzedał zaledwie o 3,5 tys. samochodów więcej. General Motors zainwestował za granicą 63,5 mld USD. Łącznie firma zatrudniała w 2006 roku 280,0 tys. pracowników, w tym 167,3 tys. poza USA.

Do liczących się zagranicznych inwestorów na świecie należy także firma Volkswagen, która w 2006 roku uplasowała się na 14 miejscu pod względem wielkości zagranicznych aktywów. Łączna wartość aktywów tej firmy wynosiła 179,9 mld USD, w tym ulokowanych poza granicami Niemiec – 91,8 mld USD. Zatrudniała 324,9 tys. pracowników, w tym za granicą – 155,9 tys. osób⁸.

⁸ Źródło: World Investment Report, UNCTAD, IX.2008 r. str. 220

Firmy motoryzacyjne systematycznie zwiększają swoje zaangażowanie kapitałowe także w Polsce. We wrześniu br. otwarto nowy zakład skrzyń biegów Toyota Manufacturing Poland w Wałbrzychu. Zakład będzie produkował sześciobiegowe skrzynie biegów, przeznaczone do samochodów Avensis, Aulis, Corolla i Yaris. Toyota posiada w Polsce także drugi zakład produkcyjny w Jelczu-Laskowicach.

Zdecydowana większość produkcji firm motoryzacyjnych jest kierowana na eksport. Szybki wzrost produkcji samochodów w Polsce sprzyja także zwiększeniu produkcji u kooperantów. Firmy zagraniczne, w tym zajmujące się produkcją środków transportu, należą do ścisłej czołówki największych eksporterów.

Sektor motoryzacyjny, w którym działa około 660 producentów motoryzacyjnych, w tym ponad 320 inwestorów zagranicznych i blisko 340 lokalnych, zatrudniał na koniec 2007 r. ponad 190 tys. pracowników.

Tabela 14. Przychody ze sprzedaży, udział eksportu w sprzedaży i zatrudnienie w niektórych zagranicznych firmach w Polsce w latach 2005 - 2007 r.

Nazwa firmy	Przychody ze sprzedaży w mln zł.			Udział eksportu w sprzedaży w %			Zatrudnienie (etaty)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Fiat Auto Poland	8.569	9.224	11.854	85,9	86,3	85,2	3.622	3.740	4.173
Volkswagen Poznań	8.708	8.776	7.947	94,3	94,3	95,2	4.771	5.584	5.889
Volkswagen Polkowice	4.358	4.301	4.623	81,7	81,0	76,0	981	1.087	1.207
Fiat-GM Powertrain Bielsko-Biała	3.704	4.520	4.459	76,7	76,9	73,1	1.310	1.389	1.416
Delphi Kraków	2.600	3.224	3.748	78,7	82,0	80,0	6.000	6.898	7.774
Philips Lighting Poland, Piła	2.686	3.116	3.671	85,0	87,0	88,4	6.318	6.915	8.239
BSH , Warszawa	1.836	2.562	2.703	78,0	83,0	75,9	1.089	1.284	1.312
GlaxoSmithKline	1.724	2.237	2.685	29,0	48,0	56,3	1.224	1.627	1.635
Volvo Wrocław	1.395	1.732	2.389	58,6	bd	47,2	1.924	bd	2.702
Electrolux	1.149	1.556	2.322	43,7	64,8	67,2	1.257	2.391	2.616
Ferrero	1.256	1.608	1.928	57,9	81,0	71,4	1.226	1.404	1.601
Indesit, Łódź	1.130	1.320	1.750	48,0	72,4	57,0	1.180	1.379	2.001
Firma Oponiarska, Dębica	1.421	1.526	1.547	73,4	75,0	76,0	3.153	2.953	2.651
RAZEM:	40.536	45.702	51.626	x	x	x	34.055	x	43.216

Źródło: „Lista 500” największych firm w Polsce wg dziennika „Rzeczpospolita”

Kolejnymi działami przetwórstwa przemysłowego, w których zagraniczne firmy ulokowały najwięcej środków są:

- produkcja artykułów spożywczych, napojów i tytoniu - 5.755,4 mln €,
- produkcja metali i wyrobów z metali - 5.740,9 mln €
- produkcja wyrów z drewna, papieru - 4.267,5 mln €,
- produkcja wyrobów chemicznych - 3.641,3 mln €

Drugim, po przetwórstwie przemysłowym, obszarem największego zainteresowania zagranicznych firm jest pośrednictwo finansowe. W Polsce z każdym kolejnym rokiem rośnie udział zagranicznego kapitału w sektorze bankowym, jak i ubezpieczeniowym. Swoją działalność prowadzą w Polsce największe światowe instytucje finansowe. Udział kapitału zagranicznego w polskim sektorze bankowym przekracza 80,0%.

Kolejnym obszarem dużego zaangażowania zagranicznego kapitału jest handel i naprawy, gdzie ulokowanych zostało 16,3% wszystkich inwestycji zagranicznych w Polsce.

Do największych sieci handlowych w Polsce w 2007 roku m.in. należały:

1. Grupa Metro zatrudniająca 26,2 tys. pracowników. Zajęła ona piąte miejsce na liście największych firm w Polsce. Przychody tej firmy w 2007 roku wyniosły 16,9 mld zł i były o 20,6% większe w porównaniu z rokiem poprzednim.
2. Tesco Polska zatrudniająca 25,0 tys. pracowników. Przychody tej firmy w 2007 roku wyniosły 8,1 mld zł i były wyższe o 24,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. Zajęła ona 16 miejsce na liście największych polskich firm. W roku poprzednim zajmowała 23 miejsce.
3. Makro Cash and Carry zatrudniająca 7,5 tys. pracowników. Przychody za sprzedaży wyniosły 8,1 mld zł i były o 6,8 % większe niż w roku poprzednim.
4. Carrefour Polska, która zatrudnia 27 tys. pracowników. Przychody tej firmy wyniosły 7,3 mld zł i były o 38,3 % większe w porównaniu z rokiem poprzednim.

Warto zauważyć szybko wzrastające inwestycje zagraniczne w szeroko rozumianych usługach, w tym głównie w obszarze: obsługa nieruchomości i obsługa firm. O skali zainteresowania zagranicznych firm inwestowaniem w tym obszarze świadczy stan zobowiązań z tego tytułu. Na koniec 2007 roku wartość BIZ wynosiła 17.783 mln €, podczas gdy w 2004 roku – 5.980,0 mln €.

W ostatnim okresie Polska odnotowuje zwiększone zainteresowanie tworzeniem przez zagraniczne firmy centrów usług. Nie są to inwestycje nadmiernie kapitałochłonne. Jednakże inwestycje tego typu tworzą dużo nowych, szczególnie dla młodych ludzi, miejsc pracy przyczyniając się tym samym do zmniejszenia skali bezrobocia w Polsce. Szczególnie szybko rozwijane są centra usług zajmujące się obsługą prawną firm, rachunkowością, doradztwem finansowym i zarządzaniem. Wartość zainwestowanego w tym obszarze kapitału w 2007 roku wyniosła 7.915,9 mln €, podczas gdy w 2004 roku 1.816,3 mln €.

Tworzeniu centrów usług finansowo-księgowych, badawczych, teleinformatycznych, call center świadczących usługi na zasadzie outsourcingu sprzyja także to, iż mogą one być tworzone w specjalnych strefach ekonomicznych, co pozwala na korzystanie z preferencji podatkowych oraz na objęcie ich pomocą publiczną.

Firmy świadczące te usługi pracują głównie na rzecz dużych koncernów, których są częścią. Świadczą one usługi finansowe, księgowo, informatyczne. Swoje centra usługowe utworzyły w Polsce m.in. takie międzynarodowe koncerny jak: Philips, General Electric, IBM, Accenture, Avon, Electrolux, Fiat, Lufthansa. Ponad 150 centrów usług utworzonych w Polsce przez międzynarodowe koncerny sprawiło, że staliśmy się liczącym się w regionie ośrodkiem outsourcingu.

Zagraniczne firmy zainteresowane są także ulokowaniem swoich centrów badań i rozwoju w Polsce. Obecnie w Polsce istnieje ponad 50 centrów B+R i wciąż tworzone są nowe. Inwestorzy wybierają Polskę ze względu na dostęp do wysoko wykwalifikowanych kadr, istnienie wielu ośrodków akademickich oraz wsparcie władz. Swoje centra B+R w Polsce

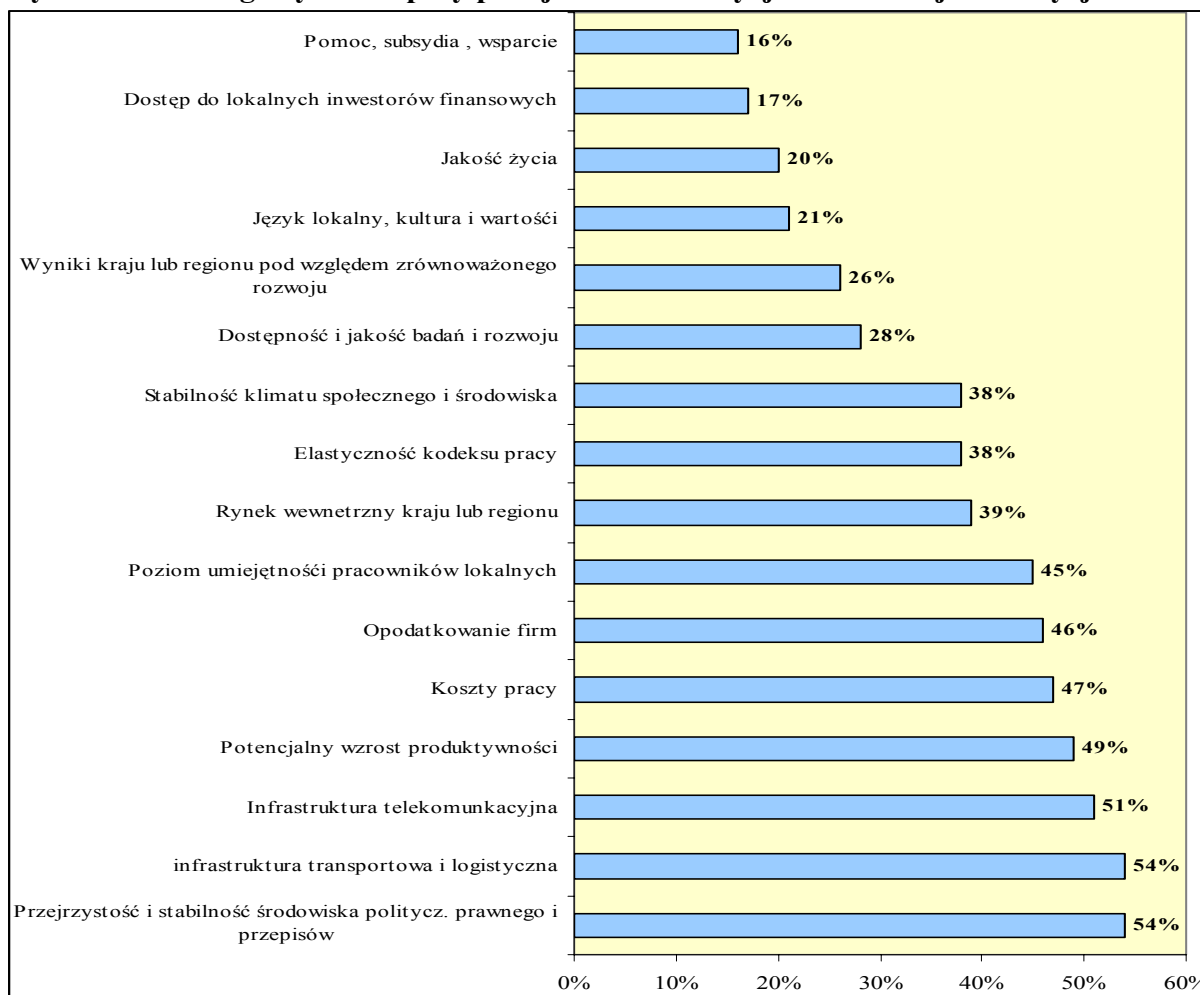
m.in. utworzyły: Motorola, IBM SAS Institute, ABB, Avio, Fujitsu, Glaxo Smith Kline, IBM, Intel, Oracle, Siemens, TRW Automotive, Whirlpool. Ośrodki założone w Polsce przez zagraniczne koncerny osiągają dobre rezultaty. Dlatego zapadają decyzje o ich powiększaniu.

Proces tworzenia przez firmy zagraniczne centrów usług oraz badawczo-rozwojowych w Polsce wpisuje się w ogólnoswiatowy trend. Obecnie mamy do czynienia z faktem globalnej restrukturyzacji firm: Business Proces Offshoring.

Polska w 2007 roku zajęła drugie miejsce spośród wszystkich krajów Europy i pierwsze spośród krajów Europy Środkowo Wschodniej, jako najlepsze miejsce do lokalizacji usług dla biznesu. W Polsce utworzono w tym sektorze 2.557 nowych miejsc pracy, co stanowiło 17,0% ogółu nowych miejsc pracy w usługach w całej Europie⁹.

Polska wydaje się być krajem atrakcyjnym dla tych zagranicznych inwestorów, którzy chcą uzyskiwać dobre wyniki, przy jednoczesnym obniżaniu kosztów. Jest w stanie zaoferować dobrze przygotowane kadry przy relatywnie niższych kosztach pracy.

Wykres 7 Ranking kryteriów przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji

Źródło: *Badanie atrakcyjności inwestycyjnej Europy 2008. Raport Ernst & Young*

Z drugiej jednak strony dynamiczny rozwój outsourcingu jest jednak hamowany przez bariery regulacyjne. Na zlecenie PAiIZ przygotowany został raport na temat barier prawnych w

⁹. Badanie atrakcyjności inwestycyjnej Europy 2008. Raport Ernst & Young

rozwoju outsourcingu i offshoringu w Polsce. Do najważniejszych problemów, zdaniem zagranicznych inwestorów, które winny być poddane szczególnej analizie należą¹⁰:

- ✓ uproszczenie prawa podatkowego,
- ✓ tworzenie zachęt,
- ✓ zmiana procedur załatwiania spraw w sądach i urzędach, dotyczących pozwoleń na pracę, legalizację pobytu cudzoziemców, czy też rejestracji podmiotów gospodarczych. Czas rejestracji działalności gospodarczej w Polsce wciąż jest zbyt długi i trwa średnio 31 dni, podczas gdy w krajach OECD – 14,9 dni, a w Belgii - 4 dni, a w USA – 6 dni.
- ✓ brak planów zagospodarowania przestrzennego oraz długotrwała procedura zmiany przeznaczenia gruntów rolnych (tzw. odrolnienie),
- ✓ potrzeba uelastycznienia systemów czasu pracy.

Zdaniem zagranicznych inwestorów, aspekty prawne są jednym z decydujących czynników przy podejmowaniu konkretnej decyzji o lokalizacji inwestycji. Brak przejrzystych uregulowań prawnych może więc bardzo poważnie zaważyć na atrakcyjności Polski jako miejsca do lokowania nowych inwestycji.

Inwestorzy zagraniczni zwracają coraz to większą uwagę przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji na stabilny system polityczny i prawny (54% ankietowanych tj. 7 pkt. proc. więcej niż w roku poprzednim) oraz na infrastrukturę.

5. Polska – kraj atrakcyjny do inwestowania?

O skali zainteresowania zagranicznych firm inwestowaniem w Polsce świadczą rosnące z każdym kolejnym rokiem wielkości napływu BIZ do Polski. Także badania przeprowadzone przez zagraniczne firmy doradcze potwierdzają tezę, iż Polska cieszy się zainteresowaniem zagranicznych inwestorów i jest postrzegana jako kraj interesujący dla zagranicznych firm.

Dotychczas dla potencjalnych inwestorów najważniejszym kryterium były oszczędności związane z kosztami pracy. Jednakże obecnie coraz większą wagę zagraniczne firmy przywiązują do kwalifikacji pracowników, jak i jakości otoczenia biznesowego. Kraje, którym zależy na tego typu inwestycjach, powinny dbać o edukację oraz zapewnić przyjazny klimat dla przedsiębiorczości a także stabilne i przejrzyste prawo.

Kolejne publikowane przez różne międzynarodowe ośrodki badawcze rankingi dotyczące atrakcyjności inwestycyjnej wskazują na to, iż Polska postrzegana jest jako interesujący kraj dla zagranicznych inwestorów, w tym dla w szeroko rozumiane centra usług.

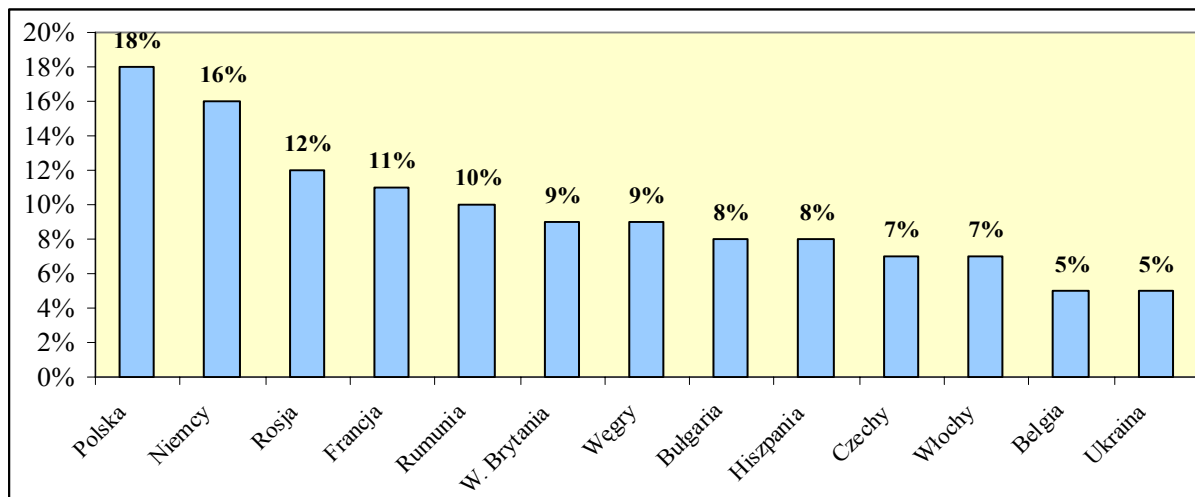
W opublikowanym w czerwcu 2008 roku raporcie przygotowanym przez firmę doradczą Ernst & Young Polska znalazła się na pierwszym miejscu w Europie pod względem atrakcyjności dla zagranicznych inwestycji¹¹. Czynnikiem warunkującym nasz sukces jest położenie geograficzne oraz wciąż relatywnie niskie koszty pracy.

Prawie połowa europejskich firm nadal rozważa rozwijanie działalności w Europie. Jednakże coraz to więcej z nich zastanawia się nad zaniechaniem działalności gospodarczej w Europie i przeniesienie jej na Daleki Wschód.

¹⁰. Raport na temat barier regulacyjnych dla rozwoju outsourcingu i offshoringu w Polsce, Kancelaria prawna Łukowicz Świerczewski i wspólnicy, 2008 r.

¹¹. Atrakcyjność inwestycyjna Europy 2008, Ernst & Young. W tegorocznej edycji wzięło udział 834 osób – przedstawicieli międzynarodowych inwestorów z 43 krajów świata. 56% respondentów pochodziło z Europy, 33% z Ameryki Północnej, 11% z Azji i innych obszarów.

Wykres 8. Lokalizacje w Europie rozważane dla nowych projektów inwestycyjnych

Źródło: Ernst & Young, 2008 r.

Podobnie jak w roku ubiegłym nadal najbardziej interesującym na świecie krajem do inwestowania są Chiny, na które wskazało 36% respondentów (w roku poprzednim było ich aż 48%). Na kolejnych miejscach uplasowały się Indie oraz inne azjatyckie kraje. Nie mniej niż 71% inwestorów jest nadal przekonanych, iż atrakcyjność krajów Azji wzrośnie w ciągu najbliższych trzech lat.

W lipcu 2008 roku amerykańska edycja pisma FORBES opublikowała listę 120 państw najbardziej przyjaznych przedsiębiorcom. Polska w tym rankingu znalazła się na 33 miejscu. Oznacza to awans o 6 pozycji w porównaniu z rokiem poprzednim. Pod uwagę wzięto nie tylko kryteria ekonomiczne, ale także społeczne jak wolność słowa i stopień demokratyzacji życia społecznego. Na ostateczny wynik miały wpływ także dane o korupcji i inflacji. Na czołowych miejscach uplasowały się: Dania, Irlandia i Finlandia. Autorzy rankingu Forbesa docenili Polskę m.in. za podejmowane działania zmierzające do eliminowania urzędowych barier hamujących rozwój przedsiębiorczości. Za Polską znalazły się takie kraje jak: Hiszpania – 33 miejsce, Słowacja - 36 miejsce, Rumunia – 40 miejsce, Bułgaria – 44 i Grecja - 54 miejsce.

Również pozytywne oceny uzyskała Polska w raporcie A.T. Kearney¹² dotyczącym najbardziej atrakcyjnych krajów, w których w najbliższym czasie warto zainwestować w sektor nieruchomości. Polskę w tym rankingu sklasyfikowano na dziewiątym miejscu spośród 50 państw objętych badaniem. Na czołowych miejscach znalazły się Chiny, Indie, Tajlandia i Tajwan.

Natomiast w rankingu przygotowanym przez firmę Cushman & Wakefield, zajmującą się rynkiem nieruchomości, Polska sklasyfikowana została na piątym miejscu wśród najatrakcyjniejszych lokalizacji dla inwestycji do prowadzenia działalności przemysłowej i logistycznej w Europie¹³. Do najbardziej atrakcyjnych lokalizacji autorzy raportu zaliczyli: Belgię, Niderlandy i Węgry. Przedmiotem oceny było łącznie 25 europejskich krajów. Autorzy raportu odnotowują pojawiającą się ostatnio tendencję do wybierania mniejszych miast jako miejsca do lokalizacji inwestycji. Oferują one inwestorom niższe ceny wynajmu

¹² Real Estate Opportunity Index 2008, A.T.Kearney VII.2008 r.

¹³ The European Distribution Report 2008, VII 2008 r.

powierzchni użytkowych, a także dysponują większą ilością atrakcyjnych, gotowych do zagospodarowania terenów.

Badanie klimatu inwestycyjnego, podobnie jak w latach poprzednich, na zlecenie PAIiZ przeprowadził również Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową. Wyniki zaprezentowano w październiku br. Celem raportu była ocena klimatu inwestycyjnego w Polsce w 2008 roku, na podstawie badań przeprowadzonych wśród firm działających w Polsce. Analizie poddano trzy kategorie czynników klimatu inwestycyjnego: uwarunkowania makroekonomiczne, jakość instytucji państwowych, jakość infrastruktury. Respondentami były 84 firmy prowadzące działalność gospodarczą w Polsce, w tym 35 podmiotów krajowych i 49 zagranicznych. Oceniły one ogólny stan klimatu inwestycyjnego w Polsce na 3,1 punktu (w skali od 1 do 5). Najczęściej powtarzającą się oceną była 3 (53% ankietowanych), co oznacza, że klimat oceniano przeważnie jako średni. W porównaniu z 2007 rokiem ogólna ocena klimatu inwestycyjnego w Polsce nie zmieniła się znacząco, natomiast oceny zdecydowanej większości czynników uległy nieznacznej poprawie. Zdaniem przedsiębiorców, w największym stopniu poprawiła się: stabilność polityczna, wysokość obciążeń fiskalnych z tytułu podatku PIT, wysokość składek na ubezpieczenia społeczne oraz stan infrastruktury drogowej.

Pozytywne oceny uzyskiwane przez Polskę w różnych międzynarodowych rankingach sprzyjać powinny napływowi bezpośrednich inwestycji do Polski, w tym także przyczyniać się do systematycznego tworzenia centrów usług oraz centrów naukowo-badawczych.

Polska oferuje zagranicznym firmom dobre możliwości do inwestowania. Jest jednym z największych członków Unii Europejskiej, przez co gwarantuje stabilność i bezpieczeństwo. Nie bez znaczenia dla europejskich firm jest także bliskość geograficzna, kulturowa i systemu prawnego. Przyjazne środowisko biznesowe stwarza dogodne warunki osiągania sukcesu. Kraj nasz posiada duży rynek zbytu, dobrze wykształconą młodą kadre w większości znającą języki obce, relatywnie niskie, w porównaniu z krajami „starej” Unii, koszty pracy. Polska oferuje także określone zachęty inwestycyjne. Firmy inwestujące w specjalnych strefach ekonomicznych korzystają ze znacznych zwolnień podatkowych. Także podatek od osób prawnych (CIT) jest jednym z niższych w krajach UE i wynosi obecnie 19%.

Wzrostowi inwestycji zagranicznych sprzyjać powinna także nowelizacja ustawy o Specjalnych Strefach Ekonomicznych, która weszła w życie w sierpniu br. Umożliwia ona powiększenie obszaru SSE z 14,0 do 20,0 tys. ha. To właśnie w strefach ekonomicznych skoncentrowany jest największy napływ BIZ, bowiem oferują one inwestorom tereny z dobrze przygotowaną infrastrukturą jak i możliwości skorzystania z ulg podatkowych.

Opracował:
Wiesław Stempkiewicz

Akceptowała:
Aneta Piątkowska
Dyrektor Departamentu Analiz i Prognoz

Spis tabel

Tabela 1. Podstawowe kategorie finansowe spółek z udziałem kapitału zagranicznego o liczbie pracujących 10 osób i więcej na tle podmiotów składających bilans w latach 2003-2006 r. (stan na koniec roku) w mln zł.....	4
Tabela 2. Wartość eksportu i importu oraz udział spółek zagranicznych w obrotach polskiego handlu zagranicznego (w mln zł)	5
Tabela 3. Napływ BIZ wg regionów i państw w mld USD	7
Tabela 4. Kraje o największym napływie BIZ w 2007 roku.....	7
Tabela 5. Kraje generujące największe napływie BIZ w 2007 roku.....	8
Tabela 6. Liczba nowych miejsc pracy oraz nowych projektów w 2007 roku	10
Tabela 7. Napływ BIZ do krajów Europy w latach 2003-2007.	10
Tabela 8. Dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich w latach 2005-2007.....	12
Tabela 9. Struktura napływu BIZ do Polski w latach 2005-2007 w mln €.....	13
Tabela 10. Zobowiązania Polski z tytułu BIZ w latach 2005-2007 w mln €.....	14
Tabela 11. Struktura geograficzna napływu BIZ do Polski wg kraju pochodzenia.....	15
Tabela 12 Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wg sekcji i działów PKD w latach 2004-2005 oraz wartość zobowiązań z tytułu BIZ na koniec 2005 roku w podziale na rodzaje działalności (w mln €).....	17
Tabela 13 Najważniejsze pozycje w polskim eksporcie w mln €.....	18
Tabela 14. Przychody ze sprzedaży, udział eksportu w sprzedaży i zatrudnienie w niektórych zagranicznych firmach w Polsce w latach 2005 - 2007 r.	19

Spis wykresów

Wykres 1. Wartość napływu BIZ na świecie (mld USD)	6
Wykres 2. Napływ BIZ do nowych członków UE w mln USD	9
Wykres 3. Napływ BIZ do Polski w latach 1997-2007 w mln €	12
Wykres 4. Dochody zagranicznych inwestorów w latach 2002-2007 w mln €	13
Wykres 5. Stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce na koniec 2007 roku w mln €	14
Wykres 6. Wartość BIZ w 2007 r. wg krajów pochodzenia kapitału w mln €	15
Wykres 7 Ranking kryteriów przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji	21
Wykres 8. Lokalizacje w Europie rozważane dla nowych projektów inwestycyjnych	23

Największe transnarodowe korporacje w 2002 r. wg wartości zagranicznych aktywów

Lp.	Firma	Kraj pochodzenia kapitału	Aktywa (w mld USD)		Wartość sprzedaży (mld USD)		Zatrudnienie w tys.	
			zagranicą	ogółem	zagranicą	ogółem	zagranicą	ogółem
1.	General Electric	USA	229,0	575,2	45,4	131,1	150,0	315,0
2.	Vodafone Group Plc	W. Brytania	207,6	232,9	33,6	42,3	56,7	66,7
3.	Ford Motors Company	USA	165,0	295,2	54,5	163,4	188,5	350,3
4.	British Petroleum	W. Brytania	126,1	159,1	146,0	180,2	97,4	116,3
5.	General Motors	USA	107,9	370,8	48,1	186,8	101,0	350,0
6.	Royal Dutch/Shell Group	Holandia/ W. Brytania	94,4	145,4	114,3	179,4	65,3	111,0
7.	Toyota Motors Corp.	Japonia	79,4	167,3	72,8	127,1	85,1	264,1
8.	Total Fina Elf	Francja	79,0	89,5	77,5	97,0	68,6	121,5
9.	France Telecom	Francja	73,6	111,7	18,2	44,1	102,0	243,6
10.	Exxon Mobil	W. Brytania	60,8	94,9	141,3	200,9	56,0	92,0
11.	Volkswagen Group	Niemcy	57,1	114,2	59,7	82,2	157,9	324,9
12.	E On.	Niemcy	52,3	118,5	13,1	35,1	42,1	107,9
13.	RWE Group	Niemcy	50,7	105,1	17,6	44,1	55,6	131,8
14.	Vivendi Universal	Francja	49,7	72,7	30,0	55,0	45,7	61,8
15.	Chevron Texaco Corp.	USA	48,5	77,4	55,1	98,7	37,0	66,0
16.	Hutchinson Whampoa Ltd	Hong Kong, Chiny	48,0	63,3	8,1	14,2	124,9	154,8
17.	Siemens AG	Niemcy	47,5	76,5	50,7	77,2	251,3	426,0
18.	Electricite de France	Francja	47,4	151,8	12,6	45,7	50,4	172,0
19.	Fiat Spa	Włochy	46,2	97,0	24,6	52,6	98,7	186,5
20.	Honda Motor	Japonia	43,6	63,8	49,2	65,4	42,9	63,3
21.	News Corp.	Australia	40,3	45,2	16,0	17,4	31,2	35,0
22.	Roche Group	Szwajcaria	40,2	46,2	18,8	19,2	61,1	69,7
23.	Suez	Francja	38,7	44,8	34,2	43,6	138,2	198,8
24.	BMW AG	Niemcy	37,8	58,2	30,2	40,0	20,1	96,3
25.	Eni Group	Włochy	37,0	69,0	22,8	45,3	37,0	80,7
26.	Nestle S.A.	Szwajcaria	36,1	63,0	34,9	57,5	150,2	254,2
27.	Daimler Chrysler AG	Niemcy/USA	35,8	196,4	46,1	141,5	72,6	365,6
28.	Telefonica SA	Hiszpania	35,7	71,3	11,3	26,9	88,4	152,8
29.	IBM	USA	35,0	96,5	48,4	81,2	178,6	315,9
30.	ConocoPhilips	USA	32,1	76,8	10,1	56,7	23,9	57,3
31.	Wal-Mart Stores	USA	30,7	94,7	40,8	244,5	300,0	1400,0
32.	Sony Corporation	Japonia	29,8	69,5	42,9	61,3	94,0	161,1

Lp.	Firma	Kraj pochodzenia	Aktywa (w mld USD)		Wartość sprzedaży (mld USD)		Zatrudnienie w tys.	
			zagranicą	ogółem	zagranicą	ogółem	zagranicą	ogółem
32.	Sony Corp. Motorola Inc.	Japonia	29,8	69,5	42,9	61,3	94,0	161,1
33.	Carrefour S.A.	Francja	28,6	40,8	31,8	65,0	271,0	386,7
34.	Hewlett-Packard	USA	28,2	70,7	33,3	56,6	56,3	141,0
35.	ABB	Szwajcaria	28,2	29,5	17,1	18,3	131,3	139,1
36.	Unilever	W. Brytania/Niderlandy	27,9	46,8	27,6	46,1	193,0	258,0
37.	Philips Electronics	Niderlandy	27,9	33,8	28,7	30,1	140,8	170,1
38.	Novartis	Szwajcaria	25,9	45,9	20,6	20,9	40,3	72,9
39.	Aventis SA.	Francja	23,8	32,6	154,8	19,5	37,8	78,1
40.	AOL Time Warner SA	Francja	23,5	115,5	8,3	41,0	18,6	91,3

Źródło: *World Investment Report 2007 r. UNCTAD*,

Największe transnarodowe korporacje w 2006 r. wg wartości zagranicznych aktywów

Lp.	Firma	Kraj pochodzenia kapitału	Aktywa (w mld USD)		Wartość sprzedaży (mld USD)		Zatrudnienie w tys.	
			Zagranicą	ogółem	Zagranicą	ogółem	Zagranicą	ogółem
1.	General Electric	USA	442,3	69723	74,3	163,4	164,0	319,0
2.	British Petroleum	W. Brytania	170,3	217,6	215,9	270,6	80,3	97,1
3.	Toyota Motors Corp.	Japonia	164,6	273,9	78,5	205,9	114,0	299,4
4.	Royal Dutch/Shell Group	Holandia/ W. Brytania	161,1	235,3	182,5	318,8	90,0	108
5.	Exxon Mobil	USA	155,0	219,0	252,7	365,5	51,7	82,1
6.	Ford Motors Company	USA	131,1	278,6	79,0	160,1	155,0	283,0
7.	Vodafone Group Plc	W. Brytania	126,2	144,4	32,6	39,0	53,1	63,4
8.	Total	Francja	120,6	138,6	146,7	193,0	57,2	95,1
9.	Electricite de France	Francja	111,9	235,9	33,9	73,9	17,2	156,0
10.	Wall- Mart-Stores	USA	110,2	151,2	77,1	345	540,0	1.910
11.	Telefonica SA	Hiszpania	101,9	143,5	41,1	66,4	167,9	224,9
12.	E.On	Niemcy	94,3	167,6	32,2	85,0	46,6	80,6
13.	Deutsche Telecom	Niemcy	94,5	171,4	36,2	77,0	88,8	248,8
14.	Volkswagen Group	Niemcy	91,8	179,9	95,8	131,6	155,9	324,9
15.	France Telecom	Francja	90,9	135,9	30,4	64,9	82,1	191,0
16.	ConocoPhillips	USA	89,5	164,8	55,8	183,6	17,2	38,4
17.	Chevron Corp.	USA	85,7	132,6	111,6	204,9	33,7	62,5
18.	Honda Motor Company	Japonia	76,3	101,2	77,6	95,3	148,5	167,2
19.	Suez	Francja	75,2	96,7	42,0	55,6	76,9	139,8
20.	Siemens AG	Niemcy	74,6	119,8	74,9	109,6	314,0	475,0
21.	Hutchinson Whampoa Ltd	Hong Kong, Chiny	70,7	87,1	28,6	34,4	182,1	220,0
22.	RWE Group	Niemcy	68,2	123,1	22,1	55,5	30,7	68,5
23.	Nestle S.A.	Szwajcaria	66,7	83,4	57,2	78,5	257,4	265,0
24.	BMW AG	Niemcy	66,1	104,1	48,2	61,5	26,6	106,6
25.	Procter & Gamble	USA	64,5	138,1	44,5	76,4	101,2	138,0
26.	General Motors	USA	63,5	1866,2	78,3	207,3	167,3	280,0
27.	Nissan Motor Co. Ltd	Japonia	61,4	104,3	68,7	90,0	93,9	186,3
28.	Deutsche Post AG	Niemcy	60,9	286,7	44,8	76,0	137,3	463,3
29.	Eni Group	Włochy	58,1	116,3	62,4	108,0	36,7	73,6
30.	Sanofi-Aventis	Francja	55,3	102,4	20,3	35,6	71,3	100,3
31.	Daimler Chrysler	USA, Niemcy	55,2	250,3	82,1	190,2	99,0	360,4
32.	Pfizer Inc.	USA	53,8	114,8	22,5	48,4	59,8	98,0
33.	Roche Group	Szwajcaria	52,2	61,0	33,2	33,5	41,6	74,4

34.	Mitsui & Co. Ltd	Japonia	50,7	82,5	17,6	42,0	39,8	41,8
35.	Mitsubishi Corporation	Japonia	48,3	96,6	37,3	178,4	19,0	55,9
36.	IBM	USA	47,4	103,2	55,5	91,4	231,2	355,8
37.	Xstrata PLC	W. Brytania	45,3	47,2	15,0	17,6	26,5	28,2
38.	Fiat Spa	Włochy	44,7	76,8	46,4	65,0	96,3	172,0
39.	Novartis	Szwajcaria	42,9	68,0	35,6	36,0	52,8	100,7
40.	Sony Corporation	Japonia	40,9	98,5	52,0	71,3	103,9	163,0
41.	Compagnie de Saint-Gobain S.A.	Francja	39,7	54,9	37,2	52,2	152,0	206,9
42.	BASF AG	Niemcy	38,7	59,6	37,2	68,0	48,0	95,2
43.	Repsol YPF S.A.	Hiszpania	38,3	59,5	32,7	64,4	18,4	36,9
44.	Hewlett-Packard	USA	37,7	82,0	59,4	91,7	101,9	156,0
45.	Eads	Niderlandy	36,9	95,0	38,9	49,5	29,3	116,8
46.	Philips Electronics	Niderlandy	36,7	50,7	32,5	33,8	104,2	121,7
47.	Renault SA	Francja	35,9	90,6	34,3	52,1	60,8	128,9
48.	Linde AG	Niemcy	35,1	36,9	13,3	15,6	51,7	58,8
49.	Lafarge S.A.	Francja	34,8	39,3	18,0	21,2	58,0	82,7
50.	Unilever	Holandia/ W. Brytania	34,4	48,8	45,1	49,7	135,0	179,0
51.	Altria Group. Inc.	USA	34,1	104,3	58,3	101,4	141,0	175,0
52.	Veolia Environnement	Francja	32,4	52,8	19,1	35,9	185,9	298,5
53.	Johnson & Johnson	USA	32,1	70,6	23,5	53,3	71,6	122,2
54.	Endesa	Hiszpania	31,4	71,2	13,2	25,8	14,1	26,8
55.	Anglo-American Petronas -Petroliam	W. Brytania	31,0	46,5	21,9	33,1	123,0	162,0
56.	Bhd	Malezja	30,7	85,2	14,9	51,0	4,0	33,4
57.	Mittal Steel Co. NV	Niderlandy	30,4	112,2	47,0	58,9	249,0	316,2
58.	BHP Billiton Group	Australia	28,8	58,2	35,2	39,5	19,0	33,9
59.	Vivendi Universal	Francja	28,5	56,7	9,6	15,1	21,5	34,7
60.	Carrefour S.A.	Francja	28,0	62,6	51,0	97,7	315,8	456,3

Źródło: World Investment Report 2008 r. UNCTAD,